

Териториално статистическо бюро - Североизток
Отдел „Статистически изследвания - Шумен“

НАСЕЛЕНИЕ В ОБЛАСТ ШУМЕН ПРЕЗ 2024 ГОДИНА

Текущата демографска ситуация в област Шумен се характеризира с продължаващо намаляване и застаряване на населението.

Към 31 декември 2024 г. населението на област Шумен е 149 279 души, което представлява 2.3% от населението на България и нарежда областта на 15-то място по брой на населението, непосредствено след Кърджали (149 478 души) и преди Враца (146 002 души). В сравнение с 2023 г. населението на областта намалява с 420 души.

Мъжете са 72 283 (48.4%), а жените - 76 996 (51.6%), или на 1 000 мъже се падат 1 065 жени. Броят на мъжете преобладава във възрастите до 58 години включително¹.

Продължава процесът на застаряване на населението. В края на 2024 г. лицата на 65 и повече навършени години в област Шумен са 38 385, или 25.7% от населението на областта. В сравнение с 2023 г. делът на населението в тази възрастова група нараства с 0.5 процентни пункта.

Процесът на застаряване е по-силно изразен сред жените, отколкото сред мъжете. В област Шумен относителният дял на жените на възраст над 65 години е 29.8%, а на мъжете - 21.3%. Тази разлика се дължи на по-високата смъртност сред мъжете и като следствие от нея - на по-ниската средна продължителност на живота при тях.

Делът на лицата на 65 и повече навършени години в страната е 24.0%. В регионален аспект този дял е най-висок в областите Видин (31.4%), Габрово (30.5%) и Смолян (30.0%). Най-нисък е делът на възрастното население в областите София (столица) - 19.2%, Варна - 21.6%, и Сливен - 22.5%.

Към 31.12.2024 г. в област Шумен **децата до 15 години са 19 446, или 13.0% от общия брой на населението** (14.0% за страната), с 0.2 процентни пункта по-малко от 2023 година. Относителният дял на населението под 15 години е най-висок в областите Сливен - 18.8%, Ямбол - 15.2%, и Пловдив - 14.7% от населението на областта, а най-нисък в областите Смолян - 10.3%, Видин - 11.4%, и Габрово - 11.6%.

Към 31.12.2024 г. **общият коефициент на възрастова зависимост² за област Шумен е 63.2%,** или на всяко лице в зависимите възрасти (под 15 и над 65

¹ С изключение на единични възрасти 2, 7, 9, 11, 14, 29, 39 и 51 години.

² Коефициентът на възрастова зависимост показва броя на лицата от населението в „зависимите“ възрасти (населението под 15 и на 65 и повече навършени години) на 100 лица от населението в „независимите“ възрасти (от 15 до 64 години). Изчислява се в проценти.

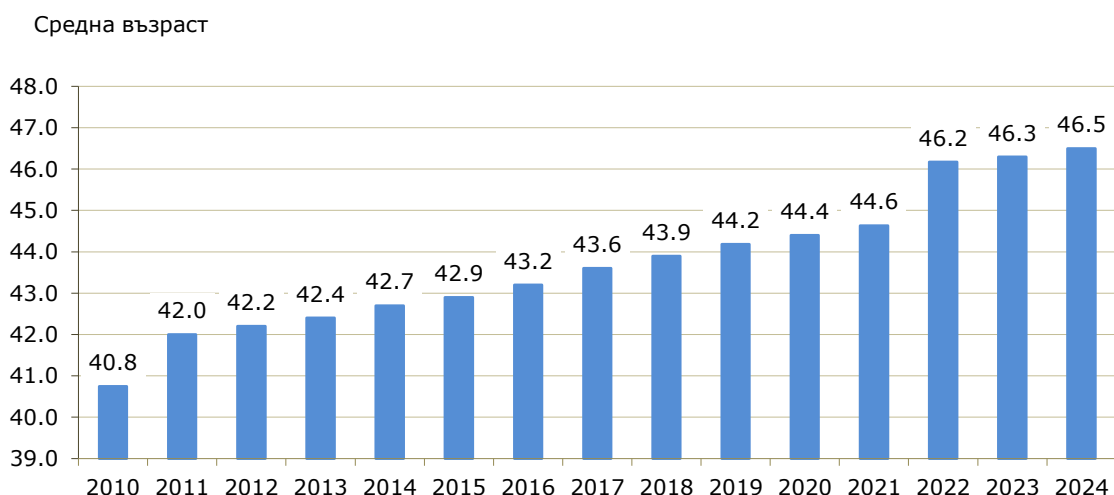
години) се падат по-малко от две лица в активна възраст. За сравнение, през 2023 г. този коефициент е бил 62.5%.

Във всички области на страната този показател е над 50.0%. Най-ниска е стойността на коефициента в София (столица) - 51.2%, а най-висока в областите Видин - 74.9%, Ямбол - 73.1%, и Габрово - 72.8%.

Застаряването на населението в област Шумен води до повишаване на неговата **средна възраст**, която от 40.8 години през 2010 г. нараства на 46.5 години в края на 2024 г., при 45.3 години средна възраст за страната.

Процесът на застаряване на населението се проявява както при жените, така и при мъжете, като средната възраст на жените в областта е 48.3 години, а на мъжете - 44.6 години.

Фиг. 1. Средна възраст на населението в област Шумен

Тенденцията на застаряване на населението води до промени и в неговата основна възрастова структура - **под, във и над трудоспособна възраст**. Влияние върху съвкупностите на населението във и над трудоспособна възраст оказват както застаряването на населението, така и законодателните промени¹ при определянето на възрастовите граници за пенсиониране.

За 2024 г. тези граници за населението в трудоспособна възраст са до навършването на 62 години и 2 месеца за жените и 64 години и 7 месеца за мъжете.

Населението в трудоспособна възраст към 31.12.2024 г. е 85 941 души, или 57.6% от цялото население на област Шумен, като мъжете са 45 602, а жените -

¹ Възрастовите граници за разпределение на населението по категориите под, във и над трудоспособна възраст са определени съгласно Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, приета с Постановление № 30 на МС (ДВ, бр. 21/17.03.2000 година).

40 339. През 2024 г. броят на трудоспособното население намалява с 448 души спрямо предходната година.

Към края на 2024 г. в над трудоспособна възраст са 42 320 души, или 28.3%, а под трудоспособна възраст са 21 018, или 14.1% от населението на областта.

Възпроизводството на трудоспособното население се характеризира чрез **коефициента на демографско заместване**, който показва съотношението между броя на влизащите в трудоспособна възраст (15 - 19 години) и броя на излизащите от трудоспособна възраст (60 - 64 години). Към 31.12.2024 г. коефициентът на демографско заместване за област Шумен е 63, а за страната това съотношение е 72.

Най-благоприятна е стойността на показателя в областите Сливен - 95, София (столица) - 93, и Варна - 85 лица. Най-нисък е този показател в областите Смолян и Кърджали - 46, и Силистра - 54.

Методологични бележки

Броят и структурите на населението към края на всяка година се изчисляват на базата на данните от предходната година и данните за естественото и механичното движение на населението през текущата година. В годините на преброяванията се правят преизчисления на населението в края на съответната година.

Източник на данните за броя и структурите на населението е Статистическият регистър на населението, поддържан от Националния статистически институт.

Данните за броя на населението и за настъпилите демографски събития в териториален разрез са представени според административно-териториалното устройство на страната към 31.12. на съответната година (населени места, общини, области) и статистически райони по настоящ адрес. Това е адресът, който отговаря на документално заявеното местоживее на лицето.

Възрастта на населението в края на годината е изчислена към 31.12. в навършени години. Възрастта на лицата при настъпване на демографско събитие се изчислява в навършени години въз основа на датата на раждане и датата на съответното събитие, т.е. възрастта, която лицата са достигнали при настъпване на събитието.